

چینی درسدن Dresden

با نگاه موضوعی به فنجان و نعلبکی های درسدن

موجود در کاخ موزه سبز

مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد

مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد

فنجان و نعلبکی های چینی شیری رنگ با تزئینات برجسته طلایی و لاجوردی

دو عدد فنجان و نعلبکی منحصر به فرد در کاخ موزه سبز مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد موجود می باشد که در نگاه اول توجه هر بیننده ای به تبحر در ساخت، ظرافت بی بدیل، تالورنگ های استفاده شده و تزئینات خیره کننده آن ها جلب می شود. رنگ زمینه آن ها شیری است که با تزئینات طلایی برجسته کادر بندی شده اند. بر روی هر کدام از فنجان ها قابی لاجوردی با حاشیه طلایی دیده می شود که تصویر یک زن و یک مرد با لباس اروپایی قرن نوزدهم درون آن ها با ظرافت و نکته سنجی نقاشی شده اند. بی شک همه این ها نشان از سازنده ای توانا در عرصه تولید چینی هنرمندانه می دهد که البته با نگاه به نشان تجاری ثبت شده در پشت آن ها، نام درسدن Dresden و نشان یک بره آبی رنگ بر روی آن گمان ما را به اثبات می رساند.

بررسی اصطلاح چینی درسدن Dresden

اصطلاح "چینی درسدن" بیشتر به یک حرکت هنری اشاره دارد تا یک گروه خاص از مجسمه ها یا ظروف غذاخوری، چندین کارگاه تزئینی در این پایتخت ساکسونی Saxony (منطقه ای واقع در آلمان) در واکنش به ظهور «رمانتیسم» در قرن نوزدهم پدیدار شد. شهر درسدن مرکز مهم این جنبش هنری، فرهنگی و فکری بود که نقاشان، مجسمه سازان، شاعران، فیلسوفان و تزیین کنندگان چینی را به یک اندازه به خود جذب کرد. در سال ۱۸۸۲ میلادی، در پاسخ به تحولات هیجان انگیزی که در اطراف آنها اتفاق می افتاد، چهار تزیین کننده سرامیک برجسته، علامت معروف درسدن (تاج آبی) را به ثبت رساندند و "سبک درسدن" بسیار محبوب متولد شد.

سردرگمی زیادی در مورد رابطه بین نام های "درسدن" Dresden و "میسن" Meissen وجود دارد که اغلب به جای یکدیگر استفاده می شوند. این موضوع به سال های اولیه تولید چینی در اروپا برمی گردد. راز خمیر سخت چینی که قبلاً دانش انحصاری صادرکنندگان چینی و ژاپنی بود، در واقع به دستور آگوستوس در شهر درسدن کشف شد. در سال ۱۷۰۸ میلادی، یوهان فردریش بوتگر و تیمش راز تولید چینی، آرکانوم را کشف کردند. از آن زمان درسدن به عنوان مهد طلای سفید شناخته می شود که برای زاکسن ثروت و شکوه به ارمغان آورد.

با این حال، اولین کارخانه تولید چینی در پانزده مایلی دورتر در شهر میسن Meissen، در سال ۱۷۱۰ میلادی آغاز به کار کرد. اما، از آنجایی که درسدن یک مرکز فرهنگی و اقتصادی حیاتی در زاکسن بود، بیشتر چینی های میسن Meissen در آنجا فروخته می شد. در نتیجه، بسیاری از ظروف

چینی و مجسمه های میسن Meissen، که با مهر شمشیر متقاطع آبی مشخص می شوند، به اشتباه به عنوان درسدن Dresden نامیده می شدند. با این حال، کلکسیونرهای امروزی، چینی میسن Meissen را از چینی‌هایی که توسط دکوراتورهای شهر درسدن در قرن نوزدهم تولید می‌شد، متمایز می‌کنند، که عموماً دارای مهر تاج آبی یا سایر علائم مرتبط از جمله بره آبی هستند. با وجود اینکه کار تزئین کنندگان درسدن اغلب با کارهایی که در میسن تولید می‌شد رقابت می‌کرد، هیچ چینی واقعی در درسدن تولید نشد. این جنبه از فرآیند، حداقل، افتخار انحصاری کارخانه های میسن Meissen باقی ماند.

سبک "احیای روکوکو" Rococo revival style

چینی درسدن اغلب به عنوان سبک "احیای روکوکو" توصیف می‌شود. روکوکو rococo از کلمه فرانسوی rocaille به معنای کار صخره‌ای یا غار کاری گرفته شده است و به غارهای مصنوعی مورد استفاده در باغ‌های فرانسوی اطلاق می‌شود که با سنگ‌ها و صدف‌های دریایی با شکل نامنظم تزئین شده‌اند. روکوکو که در اصل در دوران رنسانس محبوب بود، در قرن نوزدهم احیا شد و تقریباً تمام جنبه‌های طراحی داخلی را تحت تاثیر قرار داد. تزئین کنندگان درسدن اولین و موفق‌ترین کسانی بودند که این سبک را روی ظروف غذاخوری به کار بردند، که مشخصه آن طراحی تخیلی پیچیده و انبوهی از شاخ و برگ، گل، میوه، صدف و طومار بود.

اگرچه بین سال‌های ۱۸۵۵ تا ۱۹۴۴ میلادی بیش از ۲۰۰ مغازه نقاشی در درسدن وجود داشت، سبک درسدن معمولاً با مهر تاج آبی که برای اولین بار توسط ریچارد کلم Richard Klemm، دونات و شرکا Donath & Co. اسوالد لورنز Oswald Lorenz و آدولف هامان Adolph Hamann در سال ۱۸۸۳ میلادی ثبت شد مرتبط است. سبکی که آنها به کار گرفتند، ترکیبی از نقاشی گل و پیکر میسن و وین Meissen and Vienna بود. بعدها، تزئین‌کنندگان دیگر از علامت تاج و درسدن استفاده کردند، و نام‌هایی مانند فرانزیسکا هیرش Franziska Hirsch، آمبروسیوس لام Ambrosius Lamm، کارل تیمه Carl Thieme و هلنا ولفسون Helena Wolfsohn نیز مترادف با چینی درسدن شده‌اند.

۱۸۷۲ میلادی تأسیس کارخانه چینی درسدن Carl Thieme zu Potschappel-Dresden

در قرن نوزدهم، نقاشان ظروف چینی زیادی در شهر درسدن وجود داشتند که کار خود را در خانه انجام می‌دادند و انگیزه های جدیدی را به هنر سنتی ساخت چینی وارد کردند. آنها ظروف چینی

سفیدی را که در جای دیگری خریداری شده بودند، با خلاقیت تزئین می کردند. یکی از آنها، کارل تیمه، تصمیم گرفت به جای این کار، چینی های سفید را خودش بسازد به همین دلیل، کارخانه چینی درسدن امروزی را در پست چپل تاسیس کرد.

یکی از بهترین کارمندان تیمه، کارل آگوست کونتز، یک طراح گل با استعداد و بعدها داماد و شریک تجاری او بود. او سنت بزرگ پوشش گل مجلل را پایه گذاری کرد که هنوز هم برای چینی درسدن بسیار شاخص است. او خود را به عنوان یک کارآفرین دورانیش ثابت کرد و تجارت را با موفقیت ادامه داد و پس از مرگ تیمه، درسدن را به بازارهای بین المللی معرفی کرد.

اولین کارخانه چینی تاسیس شده در درسدن ۱۸۷۲ میلادی

حدود سال ۱۹۰۰ دوره پیروزمندان در سراسر جهان

کونتز به ایالات متحده سفر کرد، صادرات را در سراسر اروپا سازماندهی کرد و جوایز و مدال های بین المللی را برای مثال در نمایشگاه بین المللی صنعتی در بروکسل ۱۸۹۷م، در نمایشگاه جهانی پاریس در سال ۱۹۰۰م و نمایشگاه های هنری مختلف به دست آورد. او چینی درسدن را به شهرت جهانی رساند.

نمایشگاه های معروف

این شرکت اغلب در نمایشگاه های صنعتی، هنری و جهانی شرکت می کرد. مدال های طلای متعدد از آنتورپ، شیکاگو، پاریس نه تنها کیفیت بالای کالاهای نهایی را نشان می دهد، بلکه مهارت های هنری قابل توجه مدل سازان، مجسمه سازان و نقاشان را نیز نشان می دهد.

نشان معروف آمبروسیوس لام

آمبروسیوس لام، تزئین کننده چینی در سال ۱۸۸۷م. کارگاهی را در درسدن آلمان افتتاح کرد. وی ظروف چینی ساخته شده توسط سازندگان معروف در میسن را تزئین می کرد. نشان منحصر به فرد او، بره ای نمادین بود که روی کلمه «درسدن»، اغلب روی سرامیکها به همراه علامت شمشیر متقاطع میسن یا علامت کندوی آبی وین استفاده می شد. هنگامی که لام در سال ۱۹۳۴ میلادی بازنشسته شد، دخترش این تجارت را به عهده گرفت و تا سال ۱۹۴۹م. به فعالیت آن ادامه داد. لازم به ذکر است که فنجان و نعلبکی های موجود در کاخ موزه سبز موضوع این نوشتار، با نشان معروف آمبروسیوس لام که همان بره ای نمادین بالای کلمه درسدن است مشخص شده اند.

نشان آمبروسیوس لام از تزئین کنندگان معروف چینی درسدن

فهرست منابع:

۱-<https://www.britannica.com>

۲-<https://antique-marks.com>

۳-<http://gaukartifact.com>